

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика
комитети**

**Национальный
статистический комитет
Кыргызской Республики**

Кыргыз Республикасындагы баалар

I-II квартал

Кварталдык чыгарылыш

2021

**Цены
в Кыргызской Республике**

I-II кварталы

Квартальная публикация

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети**

**Кыргыз Республикасындагы
баалар**

2021

I-II квартал

Кварталдык чыгарылыш

Бишкек 2021

Кыргыз Республикасындагы баалар

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага - С. Насирдинов
Мүчөлөр: - Н. Чуйков
- Б. Шокенов
- З. Жумалиев
- Г. Курманова
- Ч. Турдубаева
- Э. Исенкулова
- В. Бирюкова

Бул чыгарылышка байланыштуу маалыматтар үчүн төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:
Бишкек ш., Фрунзе көч., 374,
телефон: 996 (312) 625825; факс: 996 (312) 660138; интернет: www.stat.kg
e-mail: nsc_mail@stat.kg.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
Баалардын статистикасы бөлүмү

«*Кыргыз Республикасындагы баалар*» чыгарылышы 2020-2021-жылдардагы керектөө товарларынын, өндүрүүчүлөрдүн продукцияларынын бааларынын жана тарифтеринин денгээли жана индекстери жөнүндө кварталдык маалыматтарды, ошондой эле кыскача методологиялык түшүндүрмөлөрдү камтыйт. Квартал сайын чыгарылат.

Тираж: 12 нуска

Бул басылманын электрондук версиясы да бар.

Статистикалык маалыматтарды колдонуучуларга сатууга же кимдир бирөөгө Улутстаткомдун макулдугусуз берүүгө (Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик статистика жөнүндө” Мыйзамынын 30-беренеси) тыюу салынат. Кайра басып чыгаруу, которуу жана үзүндүлөрдү мисал келтирүүдө пайдалануучу булакты көрсөтүү менен колдонууга болот.

Шарттуу белгилер:

- кубулуш болгон эмес;
... маалымат жок;
0,0 көрсөткүчтүн мааниси өлчөөнүн бирдигинен аз.

Жыйынтыктын кошулган суммалардан бир аз айырмачылыктары алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

Мазмуну

Кириш сөз		4
2021-жылдын I жарым жылдыгындагы Кыргыз Республикасында товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө баалардын өзгөрүшү тууралуу		6
I. Керектөө рыногундагы баалардын деңгээли жана динамикасы		
1.1-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери	12
1.2-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери 2010=100	14
1.3-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Баткен облусу боюнча	16
1.4-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Жалал-Абад облусу боюнча	18
1.5-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Ысык-Көл облусу боюнча	20
1.6-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Нарын облусу боюнча	22
1.7-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Ош облусу боюнча	24
1.8-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Талас облусу боюнча	26
1.9-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Чүй облусу боюнча	28
1.10-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Бишкек шаары боюнча	30
1.11-таблица	Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекстери Ош шаары боюнча	32
1.12-таблица	Аймактар боюнча товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын индекси 2010=100	34
2.1-таблица	Азык-түлүк товарлардын айрым түрлөрүнүн орточо керектөө баалары Кыргыз Республикасы боюнча	35
2.2-таблица	Азык-түлүк эмес товарларынын айрым түрлөрүнүн орточо керектөө баалары Кыргыз Республикасы боюнча	36
2.3-таблица	Алкоголдук ичимдиктер жана тамекинин айрым түрлөрүнүн орточо керектөө баалары Кыргыз Республикасы боюнча	37
2.4-таблица	Кызмат көрсөтүүлөрдүн айрым түрлөрүнүн орточо керектөө тарифтери Кыргыз Республикасы боюнча	37
II. Өнөр жайдын бааларынын динамикасы		
3.1-таблица	Өнөр жай продукциясын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекстери	38
3.2-таблица	Өнөр жай продукциясын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекстери 2010=100	39
3.3-таблица	Өнөр жай продукциясын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекси аймактар боюнча	40
3.4-таблица	Өнөр жай продукциясын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекси аймактар боюнча 2010=100	40

III. Айыл чарба бааларынын динамикасы

4.1-таблица	Сатып өткөрүлгөн айыл чарба продукциясын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекстери Мурунку жыл=100	41
-------------	---	----

IV. Жүк ташуу жана байланыш кызмат көрсөтүүлөрдүн тарифтеринин динамикасы

5.1-таблица	Транспорттун негизги түрлөрү менен жүк ташуу тарифтеринин индекстери	42
5.2-таблица	Транспорттун негизги түрлөрү менен жүк ташуу тарифтеринин индекстери 2010=100	42
6.1-таблица	Ишканаларга, мекемелерге жана уюмдарга көрсөтүлгөн байланыш кызмат көрсөтүүлөрдүн тарифтеринин индекстери	43
6.2-таблица	Ишканаларга, мекемелерге жана уюмдарга көрсөтүлгөн байланыш кызмат көрсөтүүлөрдүн тарифтеринин индекстери 2010=100	43

V. Эл аралык салыштыруулар

7.1-таблица	КМШ өлкөлөрүндөгү айрым керектөө товарларынын орточо баалары 2021-ж. июнь айында улуттук валютада	44
7.2-таблица	КМШ өлкөлөрүндөгү айрым керектөө товарларынын орточо баалары 2021-ж. июнь айында АКШ доллары менен	45

Кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр	46
---	-----------

Кириш сөз

«Кыргыз Республикасындагы 2021-жылдын I-II кварталындагы баалар» чыгарылышын керектөө рыногундагы товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн баалары менен тарифтеринин деңгээли менен өзгөрүүсүн мүнөздөгөн негизги көрсөткүчтөрү, өнөр жай продукциясын өндүрүүчүлөрдүн жана сатып өткөрүлгөн айыл чарба продукциясынын бааларынын индекси, байланыш жана жүк ташуу кызмат көрсөтүүлөрүнүн тарифтеринин индекси жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Бул маалыматтар жалпы республика боюнча келтирилгендей эле, бүт облустар жана Бишкек шаары боюнча дагы көрсөтүлгөн. Ошондой эле, КМШ өлкөлөрүндөгү керектөө товарларынын негизги түрлөрүнө болгон орточо баалардын деңгээли жөнүндө маалыматтар чагылдырылды.

2021-жылдын I жарым жылдыгындагы Кыргыз Республикасында товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө баалардын өзгөрүшү тууралуу

Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында (мурунку жылдын декабрына салыштырмалуу) жалпы республика боюнча керектөө бааларынын 7,3 пайызга жогорулашы байкалды (2020-ж. жылдын январь-июнунда алардын 3,0 пайызга бир аз көтөрүлүшү белгиленген). Муну менен бирге, ү.ж. I кварталында керектөө бааларынын тарифтери 3,2 пайызга, ал эми ү.ж. II кварталында 4,0 пайызга өстү .

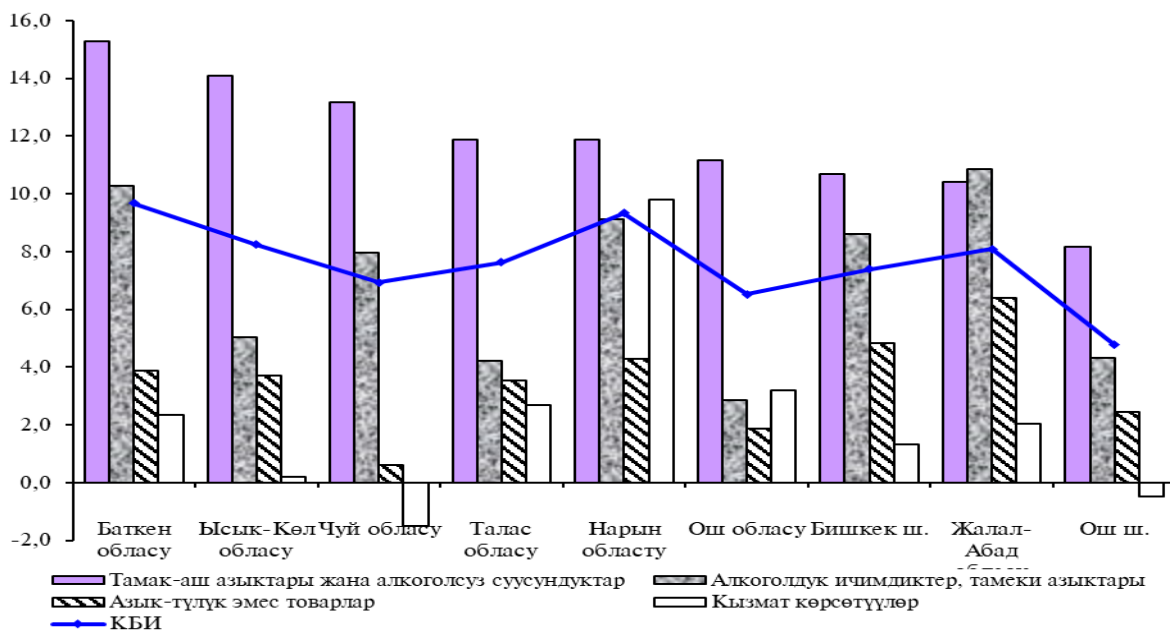
1-таблица: I жарым жылдыкта керектөө бааларынын жана тарифтеринин индекстери
(пайыз менен)

	Июнь мурунку жылдын декабрына карата		I жарым жылдыктын орточо айлыгында өсүү (төмөндөө) темпи	
	2020	2021	2020	2021
Бардык товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	103,0	107,3	100,1	101,2
Товарлар	103,7	108,5	100,1	101,4
Тамак-аш азыктары жана алкогольсуз суусундуктар	106,4	111,0	100,3	101,8
Алкоголдук ичимдиктер, тамеки азыктары	105,4	107,7	100,6	101,3
Азык-түлүк эмес товарлар	99,0	104,1	99,7	100,7
Кызмат көрсөтүүлөр	99,9	101,2	99,9	100,2

Үстүбүздөгү жылдын башынан тарта (мурунку жылдын декабрына салыштырмалуу) республика боюнча керектөө бааларынын жана тарифтеринин жогорулашы катталды. Муну менен катар, ү.ж. башынан бери алардын эң көп өсүшү (9,7 пайыз) Баткен облусунда белгиленди, анда башка региондорго салыштырмалуу, азык-түлүк эмес товарларга жана алкогольсуз суусундуктардын (15,3 пайызга) бааларынын өсүшү байкалган. Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында алкогольдук ичимдиктерге жана тамекиге Жалал-Абад облусунда (10,9 пайыз), кызмат көрсөтүүлөргө - Нарын облусунда (9,8 пайыз), тарифтердин максималдуу өсүүсү катталды. Азык-түлүк эмес товарларга баанын эң көп өсүш (6,4 пайыз) Жалал-Абад облусунда белгиленди.

1-график: 2021-жылдын I жарым жылдыгында аймактар боюнча керектөө бааларынын өзгөрүшү

(пайыз менен; өсүүсү +, төмөндөшү -)

Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында тамак-аш азыктарынын жана алкогольсуз суусундуктардын баалары жалпы республика боюнча 11,0 пайызга жогорулады (2020-жылдын I жарым жылдыгында, 6,4 пайызга). Муну менен бирге, үстүбүздөгү жылдын жарым жылында азык-түлүк жана алкогольсуз суусундуктарга, баанын мурунку айга салыштырмалуу өсүшү байкалган. Июнь айында баалардын (4,0 пайызга) максималдуу өсүшү катталган.

2021-жылдын январь-июнунда “Нан азыктары жана акшак” тобуна тиешелүү товарлардын баалары жалпы республика боюнча 1,1 пайызга жогорулаган. Эң көп өсүш Чуй облусунда (3,5 пайызга) катталды. Муну менен катар, Жалал-Абад облусунда товарлардын ушул тобуна карата баалар (0,2 пайызга) төмөндөгөн.

Үстүбүздөгү жылдын январь-июнунда жалпы республика боюнча ундун баасы 0,3 пайызга төмөндөдү, бул биринчи сорттогу ундун баасынын 2,0 пайызга төмөндөшүнөн эсебинен жогорку сорттогу ундун баасы 2,2 пайызга жогорулаган.

2021-жылдын июнь айында керектөө бааларынын Балыкчы шаарында жогорку сорттогу унга (1 кг - 59,35 сом), ал эми Ноокат шаарында биринчи сорттогу унга (1 кг - 46,32) максималдуу өсүшү байкалган.

Жалпы республика боюнча күрүчтүн баасы үстүбүздөгү жылдын башынан тарта 0,2 пайызга төмөндөдү. Муну менен бирге, өткөн айга салыштырмалуу февраль айында ага карата баалардын 0,9 пайызга максималдуу төмөндөөсү катталган. Ага болгон баалардын (8,3 пайызга) олуттуу төмөндөшү Нарын облусунун Чаек айылында белгиленди.

Үстүбүздөгү жылдын башынан тарта жаңы союлган эттин баалары жалпы республика боюнча 7,7 пайызга өстү. Муну менен бирге, ушул мезгилдин ичинде койдун эти 17,8 пайызга, чочко эти - 14,6 пайызга, жылкынын эти - 11,1 пайызга жана уйдун эти - 5,9 пайызга кымбаттады. Нарын облусунда жалпы жарым жылдыкта жаңы союлган эттин бааларынын (13,2 пайызга) олуттуу өсүшү катталды.

2021-жылдын январь-июнь айларында сүт азыктарына, сырга жана жумурткага болгон баалар жалпысынан республика боюнча 1,8 пайызга жогорулаган, максималдуу жогорулоо (4,4 пайызга) Талас облусунда белгиленди. Муну менен бирге, аларга болгон баа өткөн айга салыштырмалуу январда (3,5 пайызга) жана февралда (0,8 пайызга) өсүшү байкалган. Куюп сатылуучу сүткө орточо эң жогорку баасы июнь айында Баткен шаарында – 1 литр үчүн 43,75 сом, жумуртка - Ноокат шаарында (10 даана үчүн 120,78 сом) катталган.

Өсүмдүк майларына карата баалардын туруктуу өсүшү уланууда. Ушул жылдын январь-июнунда өткөн жылдын декабрына салыштырмалуу алар 22,8 пайызга, анын ичинде күн карама майы – 23,7 пайызга, пахта майы – 21,6 пайызга жогорулаган. Үстүбүздөгү жылдын июнунда керектөө бааларынын максималдуу орточо баасы Токмок шаарында пахта майы үчүн (1 кг - 198,48 сом), ал эми күн карама майынын баасы (1 кг - 190,16 сом) Исфана шаарында катталган.

Үстүбүздөгү жылдын башынан тартып кумшекерге болгон баалар жалпысынан республика боюнча 22,54 пайызга жогорулады. Ага карата баалардын максималдуу өсүшү Кара-Балта шаарында (35,8 пайызга), жана кумшекердин максималдуу орточо керектөө баасы июнь айында Кара-Суу шаарында (1 кг - 72,37 сом) катталган.

2021-жылдын башынан тартып жалпы республика боюнча жаңы бышкан жемиштерге 18,8 пайызга жана жашылчаларга болгон баалар 32,1 пайызга жогорулады. Жаңы бышкан жашылчаларга баанын эң чөң өсүшү Баткен облусунда (64,2 пайызга) белгиленди. Картошканын баасы жарым жыл ичинде жалпы республика боюнча 1,7 эсеге жогорулады, ал эми алардын максималдуу өсүшү (2 эсеге) Ысык-Көл облусунда байкалды.

Үстүбүздөгү жылдын башынан тартып *тамеки заттарынын* баасынын өсүшү 11,2 пайызды, ал эми *алкоголдук ичимдиктер* 6,1 пайызды түздү. Муну менен бирге, *алкоголдук ичимдиктер жана тамеки заттарына* болгон баалардын жогорулоосу республика боюнча байкалууда.

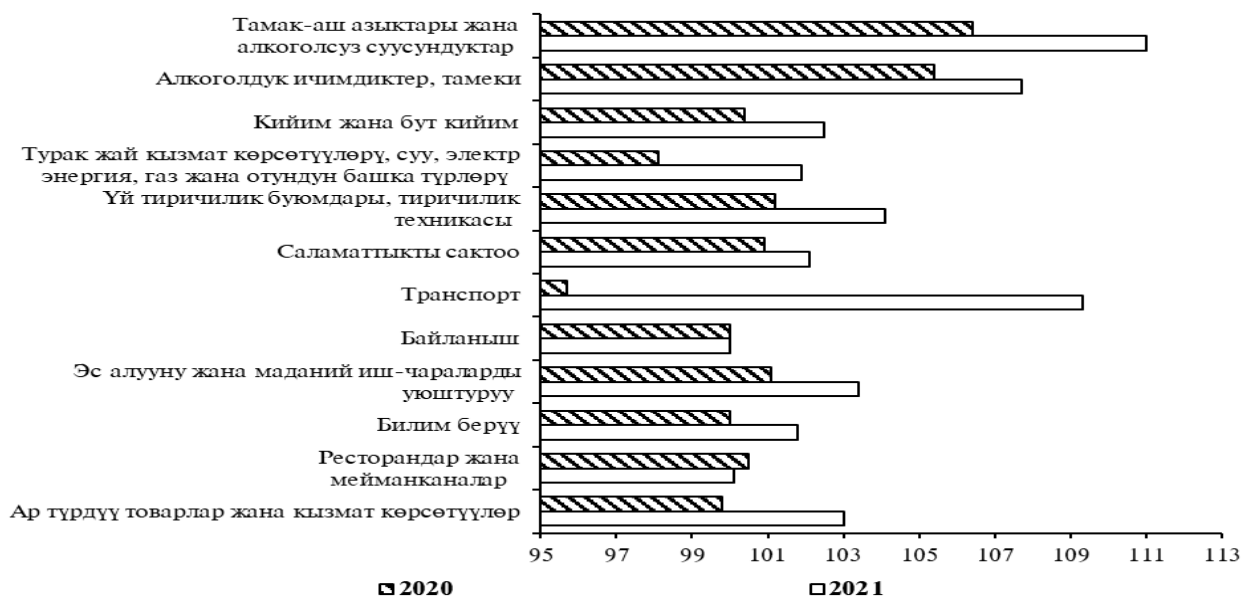
Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында жалпы республика боюнча *азык-түлүк эмес товарлардын* баалары 4,1 пайызга жогорулаган. Анын максималдуу жогорулоосу Жалал-Абад облусунда (6,4 пайызга) катталды.

Муну менен бире, күйүүчү-майлоочу материалдарга (42,7) пайызга, турак жайларды

күтүү жана ондоо үчүн (15,3 пайызга) гезиттер жана мезгилдик басылмаларга (5,4 пайызга), эмерек жана пол каптагычтарга (4,8 пайызга), айнек буюмдарына, ашкана приборлоруна жана үй эмеректерине (3,2 пайызга), бут кийим ондоо (2,5 пайызга), катуу отунга (2,1 пайызга) жана фармацевтика продукцияларына (1,6 пайызга) баалардын олуттуу өсүшү байкалды.

Муну менен катар, ушул мезгил ичинде газдын баасы 2,9 пайызга, кийимдин башка буюмдары жана кийимге тиешелүү бөлүктөрү - 0,2 пайызга төмөндөгөн.

2-график: I жарым жылдыкта негизги топтор боюнча товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын жана тарифтеринин индекстери
(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

Үстүбүздөгү жылдын январь-июнунда жалпы республика боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн тарифтери 1,2 пайызга өстү. Чүй облусун (1,5 пайызга төмөндөө) жана Ош шаарын (0,5 пайызга) кошпогондо, республиканын бардык аймактарында анын жогорулоосу байкалды.

Үстүбүздөгү жылдын башынан бери мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү кызматтарында (6,7 пайызга), турак жайларды күнүмдүк күтүү жана ондоо боюнча кызмат көрсөтүүсүндө (5,9 пайызга), кийим тигүүдө (4,3 пайызга), жеке унаа кызматтарын тейлөө жана ондоо (3,8 пайызга), амбулатордук кызмат көрсөтүүсүндө (2,7 пайызга), маданий иш-чараларды уюштурууда (2,5 пайызга), чач тарач кызматын көрсөтүүдө (1,6 пайызга), транспорт кызмат көрсөтүүсүндө (1,5 пайызга) жана мейманкана тейлөөсүндө (1,5 пайызга) олуттуу өсүшү катталды.

Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөө бааларынын КМШ өлкөлөрдүн ичинен Кыргыз Республикасында (7,3 пайыз) максималдуу өсүшү катталды.

2-таблица: КМШнын айрым өлкөлөрүндөгү керектөө бааларынын индекси
(пайыз менен)

	Июнь майга карата		Июнь мурунку жылдын декабрына карата		I жарым жылдыктын орточо айлык өсүү (төмөндөө) темпи	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Кыргызстан	99,4	102,3	103,0	107,3	100,5	101,2
Казахстан	100,4	101,1	104,2	104,6	100,7	100,8
Армения	100,2	99,2	101,0	103,8	100,2	100,6
Беларусь	100,2	100,7	103,4	105,8	100,6	101,0
Россия	100,2	100,7	102,6	104,2	100,4	100,7

Үстүбүздөгү жылдын июнунда тамак-аш азыктарынын алты негизги түрүнөн турган (килограмм уй эти, ак май, нан, картошка, литр сүт жана он жумуртка) азык-түлүк топтомунун наркы Москва шаарында 22,71 АКШ долларын, Нур-Султан шаарында – 15,46, Бишкек шаарында – 12,55 АКШ долларын түздү.

3-таблица: 2021-жылдын июнунда КМШнын айрым өлкөлөрүнүн борборлорунда негизги тамак-аш азыктарынын орточо баалары жана алардын өз ара катышы

	Бишкек	Нур-Султан	Москва ²
<i>АКШ доллары менен ¹, килограмм, литр үчүн</i>			
Уйдун эти	5,49	5,51	6,40
Койдун эти	5,74	6,75	8,24
Ак (каймак) май	4,00	7,28	12,23
Пастеризацияланган сүт	0,69	0,66	1,04
Жумуртка, ондук	1,16	1,02	1,23
Биринчи сорттогу буудай уну	0,45	0,54	0,71
Биринчи сорттогу ундан жасалган нан	0,56	0,40	0,93
Картошка	0,65	0,59	0,88
<i>Пайыз менен</i>			
Уйдун эти	100	100,4	116,6
Койдун эти	100	117,6	143,6
Ак (каймак) май	100	182,0	305,8
Пастеризацияланган сүт	100	95,7	150,7
Жумуртка, ондук	100	87,9	106,0
Биринчи сорттогу буудай уну	100	120,0	157,8
Биринчи сорттогу ундан жасалган нан	100	71,4	166,1
Картошка	100	90,8	135,4

¹ Мамлекеттердин Улуттук банктарынын курсу боюнча.

² Буудай унунун, биринчи жана экинчи сорттогу буудай унунан жасалган нандын орточо баалары.

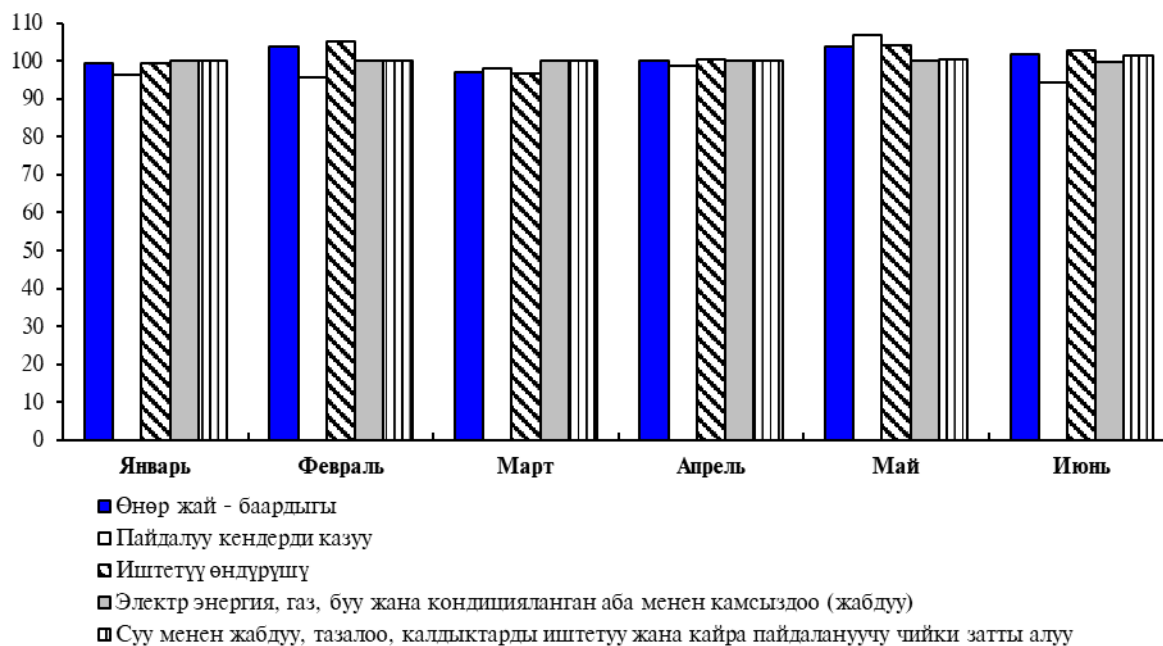
Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында *өнөр жай товарларын жана кызмат көрсөтүүлөрүн өндүрүүчүлөрдүн* баалары жалпы республика боюнча 6,2 пайызга өстү (2020-ж. I жарым жылдыгында алардын өсүшү 11,8 пайызды түзгөн). Өткөн айга салыштырмалуу өнөр жай продукцияларын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын максималдуу өсүшү февраль жана май айларында (3,8 пайызга), январь жана март айларында (тиешелүүлүгүнө жараша, 0,6 пайызга жана 2,8 пайызга) төмөндөшү байкалды.

Үстүбүздөгү жылдын башынан бери пайдалуу кендерди казуу ишканаларында өндүрүүчүлөрдүн бааларынын төмөндөшү 9,9 пайызды түздү. Муну менен бирге, мурунку айга салыштырмалуу ү.ж. апрель айында 10,7 пайызга төмөндөгөнү катталган.

Үстүбүздөгү жылдын I жарым жылдыгында иштетүү өндүрүшүндөгү өндүрүүчүлөрдүн баалары 8,4 пайызга (2020-жылдын январь-июнунда – 14,0 пайызга) жогорулады. Үстүбүздөгү жылдын башынан бери өндүрүүчүлөрдүн бааларынын кокс жана тазаланган мунайзат продуктуларын өндүрүү ишканаларында - 2,1 эсеге, курулуш металл конструкцияларын – 38,7 пайызга, балмуздак өндүрүүдө - 33,8 пайызга, пластмассалык плиталар, түтүктөр жана профилдер өндүрүүдө - 28,6 пайызга, айнек өндүрүүдө - 23,7 пайызга, кумшекерди өндүрүүдө - 22,3 пайызга, сүт азыктарын өндүрүүдө - 15,2 пайызга, электр кыймылдаткычтары, генераторлорду жана трансформаторлорду өндүрүүдө - 14,5 пайызга, ун жана акшак, крахмал жана крахмал азыктарын өндүрүүдө - 8,5 пайызга, нан жана узак эмес кыска мөөнөткө сакталуучу ундан жасалган кондитердик азыктарды өндүрүүдө – 6,6 пайызга, үй канаттууларын кошпогондо, эттен жасалган продуктуларды (кайра иштетүү жана сактоо) - 5,4 пайызга өндүрүү ишканаларында көбүрөөк өстү.

Муну менен катар, ү.ж. июнунда мурунку жылдын декабрына салыштырмалуу териден жасалган буюмдарды өндүрүү ишканаларында өндүрүүчүлөрдүн баалары – 14,3 пайызга, балыкты кайра иштетүү жана консервациялоо – 1,1 пайызга төмөндөдү.

3-график: 2021-жылдагы өнөр жай товарларын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекстери
(мурунку айга карата пайыз менен)

Үстүбүздөгү жылдын январь-июнунда электр энергиясы, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу) боюнча ишканаларда өндүрүүчүлөрдүн баалары 0,1 пайызга төмөндөшү катталды. Электр энергиясын өткөрүү ишканаларында 2020-жылдын декабрь айынын деңгээлинде сакталып калган. Газ өндүрүү, газ менен камсыз кылуу системасы аркылуу газ отунун бөлүштүрүү ишканаларында – бир пайызга өндүрүүчүлөрдүн баалары төмөндөдү. Муну менен бирге, өндүрүүчүлөрдүн бааларынын жогорулашы буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу) (0,1 пайызга) чөйрөсүндө катталды.

Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу боюнча ишканаларда ү.ж. башынан бери өндүрүүчүлөрдүн бааларынын 2,0 пайызга жогорулашы белгиленди.

Ушул жылдын I жарым жылдыгында ишканаларга, мекемелерге жана уюмдарга көрсөтүлгөн *байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнүн* тарифтери жалпысынан 2020-жылдын декабрь айынын деңгээлинде сакталып калды. Ушул жылдын башынан бери электр байланышы боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн тарифтери жана почта байланышынын тарифтери өзгөрүүсүз калган, башкача айтканда, 2020-жылдын декабрынын деңгээлинде сакталып калган.

Ушул жылдын I жарым жылдыгында транспорттун негизги түрлөрү менен *жук ташуу боюнча кызмат көрсөтүүлөрүнө* болгон тарифтер жалпы республика боюнча 0,6 пайызга төмөндөдү. Муну менен бирге, темир жол транспортунун тарифтери бир пайызга жогорулады, ал эми автоунаа транспорту менен ташуу тарифтери, тескеринче, 26,1 пайызга төмөндөдү.

1-тиркеме: Таблицалар

Кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр

Азыркы учурда мамлекеттик статистика органдары тарабынан эсептелген баалардын индекстеринин системасы өз ичине керектөө рыногундагы товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн бааларынын индекстерин жана тарифтерин, өндүрүүчүлөрдүн өнөр жай продукцияларынын бааларынын индекстерин, юридикалык жактарга көрсөтүлгөн жүк ташууга жана байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнө болгон тарифтерин камтыйт.

Белгилүү өкүл-товарлар боюнча баалардын индексин эсептөөдөн жана бааларды каттоодон тышкары товарлардын (кызмат көрсөтүүлөрдүн) топтору боюнча орточо баалар жана орточо баалардын өзгөрүүсү эсептелет. Муну менен бирге, базалык ишканалардын жана өкүл-товарлардын (кызмат көрсөтүүлөрдүн) алдын-ала тандоосуна негизделген тандалма ыкманын базасында баалардын маалыматын чогултуу каралат.

Товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын жана тарифтеринин индекси (КБИ) - өндүрүштүк эмес керектөөлөр үчүн калк тарабынан сатылып алынган товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө баалардын жалпы деңгээлинин убакыт ичиндеги өзгөрүүсүн мүнөздөйт. Ал өткөн мезгилдеги (базистик) баалардын наркы боюнча товар жана кызмат көрсөтүүлөрдүн белгиленип коюлган азыркы мезгилдеги түрлөрүнүн ага болгон катышын өлчөйт.

Керектөө бааларынын индекси (КБИ) инфляциялык процесстерди мүнөздөөчү башкы көрсөткүчтөрдүн бири болуп эсептелет жана мамлекеттик финансылык, акча-насыя саясаттарын, экономикалык анализди жана экономикалык прогнозду ишке ашыруу максаттары үчүн колдонулат.

Керектөө бааларынын индексинин түзүлүш тартиби республиканын экономикасынын өнүгүү өзгөчөлүктөрүн эсепке алуу менен эл аралык стандартка туура келет.

Керектөө жыйынынын КБИСин эсептөөнүн негизинде калк тарабынан көбүрөөк пайдаланылуучу товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр Кыргыз Республикасынын бардык аймактары үчүн бирдиктүү тандоо болуп эсептелет. Ал өз ичине 371 товарлардын жана кызматтардын аталыштарын камтыйт. Керектөө рыногундагы эркин сатылып жаткан товарлардын (кызмат көрсөтүүлөрдүн) чекене баалары (тарифтери) катталат. Конкреттүү өкүл-товарлардын (кызмат көрсөтүүлөрдүн) бардык түрлөрүнүн динамикасына жана деңгээлине керектөө баалары (тарифтери) боюнча байкоо жүргүзүү 2017 жылдын январынан баштап 18 айыл аймактарда, айыл жерлерин кошкондо жүргүзүлүп келет. Соода жана кызмат көрсөтүү чөйрөсүндөгү ишканалардын базалык тандоо жер-жерлерде жүргүзүлөт.

Агрегирлештирүү үчүн КБИни эсептөөдө калктын керектөө чыгымдарынын түзүлүшү боюнча үй чарбаларын иргеп изилдөө маалыматтарынын негизинде эсептелген салмак системасы пайдаланылат.

Өнөр жай продукцияларын өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекси 225 таяныч (базалык) өнөр жай ишканалардын 446 котировкасын камтыган жыйындыдан өкүл-товарлар боюнча катталган баалардын негизине карай эсептелген. Ал ишкана-өндүрүүчүлөрдүн бааларынын базасында түзүлөт жана алар тарабынан чыгарылган өнөр-жай продукцияларына баалардын орточо өзгөрүүсүн мүнөздөйт.

Керектөөчүлөрдүн бардык категорияларын эсепке алуу менен ички рынокто продукцияларга сатуу учурунда иш жүзүндө пайда болгон баалар катталат. Өкүл-товарлардын катарына негизги сапаты, пайдаланылган сырьёсу, материалы жана аларды даярдоодогу технологиялык процесстери жагынан жакын болгон конкреттүү буюмдар же бир түрдөгү продукциялардын тобу кабыл алынат.

Өнөр жай продукцияларын өндүрүүчүлөрдүн баа индексин түзүүдө нарк туюнтмасына карата өнөр жайдын көлөмү боюнча өткөн жыл үчүн берилген маалыматтардын негизинде салмактоо системасы каралат.

Айыл чарба продукциясын сатып өткөрүүгө өндүрүүчүлөрдүн бааларынын индекси менчиктин түрүнө карабастан бардык категориядагы чарбалар, айыл чарба продукцияларын бардык каналдар боюнча сатып өткөрүү бааларынын негизинде эсептелет.

Бул эсептөөнүн максаты айыл чарба продукцияларын сатып өткөрүү бааларынын динамикасын ченөө болуп саналат.

Баалар, мамлекеттик, жамааттык, дыйкан (фермердик) чарбалары жана калктын жеке көмөкчү чарбалары тарабынан сатып өткөрүлгөн айыл чарба продукцияларынын 56 түрү боюнча көзөмөлдөнөт.

Өндүрүүчүлөрдүн сатып өткөрүлгөн айыл чарба продукциясына болгон бааларынын индексин түзүүдө нарк туюнтмасына карата айыл чарба продукцияларын сатуу көлөмү боюнча өткөн жыл үчүн берилген маалыматтардын негизинде салмактоо системасы каралат.

Транспорттун негизги түрлөрү менен жүк ташуу кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтердин индекси транспорттун ар кандай түрлөрү менен жүк ташуу кызматына транспорттук тарифтердин өзгөрүү темпин баалоо үчүн багытталат. Ал транспорттун ар кандай түрлөрү менен жүк ташууда транспорттук мекемелердин кирешесинин өзгөрүүсүндө баанын (тарифтин) факторлорун мүнөздөө үчүн пайдаланылат. Жүк ташууга тарифтердин индекси темир жол, автомобиль, аба жана суу транспорттору аркылуу ташылуучу жүктөргө тарифтик индекстерден агрегирлештирилген катары эсептелет. Жүк ташууга тарифтердин индекси жалпы республика боюнча жүргүзүлөт.

Жол каттам түрлөрү жана транспорт түрлөрү боюнча бул жол каттамдардын түрлөрүнүн кирешелери жөнүндө өткөн жыл үчүн берилген маалыматтар базалык салмак катары пайдаланылат.

Байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтик индекстер байланыш кызматтарынын түрлөрү боюнча тарифтердин өзгөрүшүн баалоо үчүн багытталат. Ал белгилүү мезгил ичинде ишканаларга көрсөтүлгөн байланыштын ар кандай түрлөрү боюнча өкүлдөргө белгиленген кызмат жыйындылары боюнча тарифтердин өзгөрүүсүн өлчөйт. Байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтердин индекси почта жана электр байланыш кызматына тарифтердин индексинен агрегатталган катары эсептелет.

Байланыш ишканаларынын кирешелери жөнүндөгү өткөн жыл үчүн берилген маалыматтар базалык салмак катары пайдаланылат. Салмактоо системасы кирешелердин жалпы жыйындысында байланыштын айрым түрлөрүнүн салмагын аныктоону ичине камтыйт.